

Zwolle, 26 juli 2021

Ingediend via www.internetconsultatie.nl
Aan: de Minister voor Rechtsbescherming
De Weledelgeleerde heer drs. S. Dekker

Inzake: Reactie internetconsultatie Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie

Geachte Minister voor Rechtsbescherming,

Ter afronding van de master Onderneming en Recht aan de Universiteit Utrecht heb ik recentelijk onderzoek verricht naar de wijze waarop schuldeisers (kunnen) worden benadeeld door toepassing van de turboliquidatie. In dit kader heb ik met veel belangstelling kennisgenomen van het Voorontwerp Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie. Graag maak ik van de mogelijkheid gebruik om te reageren. Hieronder treft u mijn reactie aan.

Inleiding

Het wetsvoorstel Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie (hierna: het Voorontwerp) beoogt de transparantie omtrent de toepassing van de turboliquidatie te vergroten, de rechtsbescherming van schuldeisers te vergroten en misbruik van de turboliquidatie effectiever te bestrijden. Het is lovenswaardig dat u in de (concept) Memorie van Toelichting bij het Voorontwerp de voordelen van de turboliquidatie erkent: de turboliquidatie is een goedkope, efficiënte en snelle wijze van beëindiging die behouden zou moeten blijven. Tegelijkertijd wordt terecht geconstateerd dat de belangen van schuldeisers onder de huidige wettelijke regeling onvoldoende worden gewaarborgd. Met het vergroten van de transparantie wordt tegemoetgekomen aan de vraag naar een betere bescherming van de belangen van schuldeisers. Voor bepaalde maatregelen die worden voorgesteld in het Voorontwerp zijn echter andere aanpassingen denkbaar die mijns inziens kunnen resulteren in een modernere en efficiëntere wettelijke regeling omtrent de turboliquidatie.

Allereerst stel ik een alternatieve wijze voor om schuldeisers op de hoogte te brengen van een toegepaste turboliquidatie. Daarnaast zou ik u graag willen wijzen op de onduidelijkheid die bestaat ten aanzien van de mogelijkheid om de turboliquidatie toe te passen met de aanwezigheid van een verwaarloosbare bate.

De mededelingsverplichting van bestuurders

In voorgestelde artikel 2:19b lid 2 van het Voorontwerp wordt een verplichting aan het bestuur opgelegd om mededeling (hierna: de mededelingsverplichting) te doen van de turboliquidatie aan schuldeisers van de vennootschap. Hiermee wordt voorkomen dat schuldeisers geen weet hebben van de turboliquidatie van hun debiteur. De mededelingsverplichting is echter problematisch als het gaat om de turboliquidatie van een grote onderneming. Voor het bestuur van een grote vennootschap met veel verschillende en wisselende schuldeisers zal het lastig zijn om vast te stellen wie als schuldeiser van de vennootschap kan worden aangemerkt. De MvT maakt duidelijk dat de mededelingsverplichting geen onderzoeksverplichting voor het bestuur met zich brengt. Het bestuur hoeft geen onderzoek te verrichten naar de juistheid van de contactgegevens van de afzonderlijke schuldeisers. De mededeling van de turboliquidatie hoeft aldus niet te worden gedaan indien het bestuur niet over de gegevens beschikt die daarvoor nodig zijn. Dat betekent dat er nog altijd schuldeisers onbetaald achterblijven die pas weet hebben van de toepassing van de turboliquidatie na de raadpleging van het Handelsregister. Om dit probleem te voorkomen stel ik een alternatieve wijze van mededeling voor. Met dit alternatief worden alle schuldeisers (die daar interesse in hebben) op de hoogte gebracht van de turboliquidatie zonder dat een omvangrijke mededelingsverplichting aan het bestuur wordt opgelegd. Dit alternatief zal hieronder worden besproken.

Een berichtendienst van de Kamer van Koophandel

Een alternatief voor het opleggen van een mededelingsplicht aan bestuurders is dat de Kamer van Koophandel (hierna: KvK) zorg draagt voor het bekendmaken van de turboliquidatie aan schuldeisers. De KvK zou een systeem kunnen opzetten waarmee het voor eenieder mogelijk is om zich te ‘abonneren’ op bepaalde vennootschappen.¹ Na het abonneren op een vennootschap zal de geabonneerde een melding ontvangen (in de vorm van een eenvoudige, geautomatiseerde e-mail) zodra ten aanzien van die vennootschappen stukken worden gedeponeerd en/of andere wijzigingen worden aangebracht. Zodra het bestuur van de te turboliquideren vennootschap melding doet dat de vennootschap wegens het gebrek aan baten is opgehouden te bestaan, zal de geabonneerde hiervan een melding ontvangen. Een vergelijkbare dienst heeft de overheid op dit moment reeds ingericht voor nieuwe internetconsultaties. Zo ontving ik op 29 juni 2021, nadat ik mij had geabonneerd op de nieuwe wetsvoorstellen afkomstig van uw ministerie, een e-mail dat deze consultatie beschikbaar is. Hieruit blijkt dat het technisch haalbaar is om een dergelijk systeem op te zetten.

Een berichtendienst van de KvK verhelpt, net zoals de mededelingsverplichting van het bestuur dat doet, allereerst het probleem dat schuldeisers veelal niet op de hoogte zijn van het ophouden met bestaan van hun schuldenaar. Daarnaast biedt een dergelijke melding de mogelijkheid om de schuldeisers op de hoogte te brengen van over de al dan niet beschikbare financiële verantwoording van het bestuur en de mogelijkheid om deze in te zien met een link naar waar de stukken opgevraagd kunnen worden. Schuldeisers die zich afvragen of de turboliquidatie op een juiste wijze is toegepast, kunnen na het ontvangen van de melding direct de stukken inzien.

¹ E. A. Van Dooren, *De aansprakelijkheid van een 403-verklaring*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, p. 307-316.

Met dit alternatief ontstaat een (lichte) inspanningsverplichting voor schuldeisers. Van schuldeisers mag worden verwacht dat zij zich via de KvK ‘abonneren’ op een vennootschap ten aanzien waarvan zij meldingen wensen te ontvangen; in veel gevallen zal dat een vennootschap zijn waarop de schuldeiser een openstaande vordering heeft. Het huidige wetsvoorstel legt een inspanningsverplichting van gelijk gewicht op schuldeisers: van hen wordt verwacht dat zij ervoor zorgen dat de vennootschap over de juiste contactgegevens beschikt. Daarmee lijkt het mij niet veel gevraagd van schuldeisers om zich te abonneren op bepaalde vennootschappen indien zij dergelijke meldingen wensen te ontvangen.

Hoewel het huidige wetsvoorstel van tijdelijke aard is, stelt u dat de voorgestelde aanpassingen structureel ingevoerd kunnen worden indien van de wenselijkheid van de maatregelen is gebleken. Dat deze mogelijkheid bestaat brengt met zich dat het goed zou zijn om ook nu - ondanks dat enige spoed is vereist vanwege de verwachte groei van bedrijfsbeëindigingen wegens de economische gevolgen van de COVID-19 uitbraak - ambitieuzere mogelijkheden in overweging te nemen en te onderzoeken op haalbaarheid. De voorgestelde berichtendienst van de KvK is een voorbeeld van een dergelijk ambitieuzere aanpassing die overwogen zou kunnen worden. Ik begrijp dat het enige tijd en inspanning vergt om een dergelijk systeem op te tuigen. Desondanks zou invoering wenselijk zijn zodat de aanpassing ook houdbaar is op lange termijn.

Is de turboliquidatie mogelijk bij de aanwezigheid van een verwaarloosbare bate?

Het enige vereiste dat geldt voor het ten einde komen van de vennootschap na het genomen ontbindingsbesluit is dat er geen baten aanwezig zijn ten tijde van de ontbinding. Ten aanzien van dit begrip bestaat in de literatuur en in de praktijk onduidelijkheid.² Op dit moment is het onduidelijk of toepassing van de turboliquidatie ook mogelijk is in het geval verwaarloosbare baten aanwezig zijn. Uit een uitspraak van de Hoge Raad lijkt te volgen dat de turboliquidatie ook mogelijk is - en zelfs de aangewezen route zou zijn - in het geval er *nagenoeg* geen baten aanwezig zijn.³ Om de bestaande rechtsonzekerheid weg te nemen zou het wenselijk zijn als u duidelijk maakt of de turboliquidatie al dan niet kan worden toegepast met de aanwezigheid van een verwaarloosbare bate.

Afsluitend

In navolging op het bovenstaande luidt mijn advies dan ook om te onderzoeken of een systeem kan worden opgetuigd waarmee schuldeisers een melding ontvangen nadat een bepaalde

² Zie o.a.: L.A. Groen & Schakenbos, ‘Turboliquidatie of faillissementsaangifte bij geringe baten?’, *TvOb* 2018/5, p. 129-133; S. Renssen, ‘reactie op Reactie op ‘Turboliquidatie of faillissementsaangifte bij geringe baten?’, *TvOB* 2019/1, p. 15-17; L.A. Groen & J. Schakenbos, ‘Naschrift op ‘Reactie op ‘Turboliquidatie of faillissementsaangifte bij geringe baten?’’, *TvOB* 2019/1, p. 18-19.

³ HR 18 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3636 (*Hoeksma/Trade*), r.o. 4.7.1. en in dit verband de artikelen opgenomen in voetnoot 3.

vennootschap middels de turboliquidatie ophoudt te bestaan. Daarnaast zou de onzekerheid ten aanzien van de vraag of de turboliquidatie kan worden toegepast bij aanwezigheid van een verwaarloosbare bate weggenomen kunnen worden met het uiteindelijke wetsvoorstel.

Hoogachtend,

Jephta Zantinge